

JURISPRUDENTIE --- SOCIALEVERZEKERINGSPLICHT

LJN:	AF1679
Instantie:	Centrale Raad van Beroep
Datum uitspraak:	31-10-2002
Soort procedure:	hoger beroep
Bron:	Rechtspraak.nl
Essentie:	Aan de orde is de vraag of de vaste basisvergoeding van f 60,- met oplopende indexering welke de vrijwilligers, die de betrokken stichting behulpzaam waren bij bloedinzameling, per gewerkte avond in de jaren negentig ontvingen als loon dient te worden beschouwd dan wel geheel of gedeeltelijk als zuivere onkostenvergoeding ware aan te merken ter vaststelling of de vrijwilligers verzekeringsplichtig waren voor de toepasselijkheid van de sociale werknemersverzekeringswetten.

Uitspraak 01/1453 ALGEM

UITSpraak

in het geding tussen:

de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, appelland,

en

[naam stichting], gevestigd te [vestigingsplaats], gedaagde.

I. ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Met ingang van 1 januari 2002 is de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen in werking getreden. Ingevolge de Invoeringswet Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen treedt in dit geding de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv) in de plaats van het Landelijk instituut sociale verzekeringen (Lisv). In deze uitspraak wordt onder appelland tevens verstaan het Lisv.

Appelland is op bij aanvullend beroepschrift van 8 juni 2001 aangevoerde gronden bij de Raad in hoger beroep gekomen van een door de Rechtbank Amsterdam onder dagtekening 28 december 2000 tussen partijen gegeven uitspraak, waarnaar hierbij wordt verwezen.

Gedaagde heeft onder dagtekening 10 juli 2001 een verweerschrift ingediend.

Het geding is behandeld ter zitting van de Raad, gehouden op 19 september 2002, waar appellant is verschenen bij gemachtigde mr. drs. R.H.L. Niehof, werkzaam bij Uvw Gak, terwijl gedaagde zich heeft doen vertegenwoordigen door [naam manager bedrijfsvoering], manager bedrijfsvoering alsmede [naam teamleider], coördinerend teamleider bloedinzameling , bijgestaan door mr. E.J.M. Rosier, advocaat te Rotterdam, als raadsman.

II. MOTIVERING

In geding in hoger beroep tussen partijen is voornamelijk de vraag aan de orde of de vaste basisvergoeding van f 60,- met oplopende indexering welke de vrijwilligers per gewerkte avond in de jaren negentig ontvingen - welke vrijwilligers gedaagde behulpzaam waren bij bloedinzameling -, als loon dient te worden beschouwd dan wel geheel of gedeeltelijk als zuivere onkostenvergoeding ware aan te merken ter vaststelling of betrokkenen verzekeringsplichtig waren voor de toepasselijkheid van de sociale werknemersverzekeringswetten.

Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank geoordeeld dat de aan de vrijwilligers betaalde vergoeding van f 60,- per bijeenkomst niet als loon kan worden aangemerkt. Daarbij is er - kort samengevat - van uitgegaan dat f 40,- als onkostenvergoeding door partijen - in het voetspoor van de belastingdienst - is aanvaard en dat het resterende deel te gering is om van loon te kunnen spreken.

Appellant heeft zich in overeenstemming met de strekking van het bestreden besluit op bezwaar van 8 januari 1998 bij het aanvechten van de aangevallen uitspraak op het standpunt gesteld dat gelet op het wettelijk stelsel in beginsel ervan moet worden uitgegaan dat het gehele vergoedingsbedrag aan de vrijwilligers als loon moet worden beschouwd en dat op de onkostenvergoeding van circa f 60,- per keer in elk geval een deel van f 20,- niet kan worden onderbouwd als onbelaste onkostenvergoeding en derhalve hoe dan ook als loon in de zin van artikel 4 van de Coördinatiewet sociale verzekering dient te worden beschouwd. Daarbij is van die zijde geoordeeld dat nu te dezen sprake is van een verplichting tot het betalen van loon en tevens aan de overige kenmerken van een privaatrechtelijke dienstbetrekking is voldaan, bestaande in verplichte persoonlijke arbeid onder een gezagsrelatie, zich een wettelijke situatie van verzekeringsplichtigheid voordoet. Daaraan zou het dienen van een maatschappelijk belang door het onderhavige vrijwilligerswerk niet kunnen afdoen.

Gedaagde heeft hiertegenover doen betogen dat de vergoeding voor het onderhavige vrijwilligerswerk in geen verhouding staat tot de omvang en het langdurige tijdsbeslag van die arbeid. Daarbij is gewezen op het algemeen belang van het werk en dat de vrijwilligers kosten voor vervoer, voeding en schoonmaken maken, welke gedekt worden door f 60,- per gewerkte avond. Een betaling voor verrichte arbeid wordt ontkend, waarvan de bewijslast op de tegenpartij rust in marginale arbeidsrelaties als hier aan de orde.

Daarnevens is van deze zijde het bestaan van een gezagsrelatie tot de vrijwilligers ontkend, omdat zij hun werk in vrijwilligheid vanuit fatsoen en piëteit verrichten.

De Raad overweegt het volgende.

Bij de gezien ook het bestreden besluit voorop te stellen toetsing of er sprake is van een op een arbeidsovereenkomst gebaseerde verzekeringsplichtige arbeidsverhouding dient de Raad allereerst vast te stellen als hoedanig de door de vrijwilligers als vaste vergoeding van circa f 60,- per gewerkte avond - met enige oplopende indexering in de loop van de jaren negentig - dient te worden beschouwd.

De Raad kan gelet op de uit de stukken blijkende feiten en de daaruit naar voren komende aard en overigens relatief niet al te krap bemeten omvang van de vergoeding zodanige bron van inkomsten realiter niet anders beschouwen dan als een bepaalde reguliere tegenprestatie voor verrichte arbeid per avond, welke als loon dient te worden bestempeld en niet in enigerlei mate als gemotiveerde exceptie hiervan kan worden afgezonderd. De omvang van het werk was daarbij feitelijk zeker niet als verwaarloosbaar gering liefdewerk aan te merken. De Raad acht hierbij ook door de hoogte van de

vergoeding evident niet alleen niet van noodzakelijke reële onkosten per vrijwilliger per gewerkte avond gebleken, maar evenmin van een vooraf genoegzaam en nauwkeurig bewijsbaar afsplitsbaar minder gedeelte hiervan. Het bewijs hiervan ligt volgens de Raad gelet op het exceptionele karakter hiervan op een concreet controleerbare en verifieerbare wijze alleszins anders dan gedaagde meent te mogen stellen, in de jaren in geding op zijn eigen weg aan de hand van de toepasselijke regelingen. Feitelijk buiten heffing houden door de belastingdienst, waarbij zonder adequate toetsing van rechtsgrondslagen kennelijk bij wege van een tamelijk arbitraire afspraak f 40,- op bij uitstek beleidsmatige gronden als kostenrubriek is vrijgelaten, kunnen in het onderhavige kader van vaststellen van verzekeringsplicht voor de toepassing van de sociale verzekeringswetgeving noch appellants noch de Raad als sociale verzekeringsrechter rechtens en feitelijk zonder meer binden. De Raad tekent hierbij aan dat de zijns inziens aan de orde zijnde toepasselijkheid van de hoofdregel van artikel 4 van de Coördinatiewet sociale verzekering dat loon al hetgeen is dat uit een dienstbetrekking wordt genoten, hem te dezen ook geen vrije beleidskeuze laat. Maatschappelijk beschouwd minder gewenste effecten hiervan voor dit type vrijwilligerswerk wil de Raad met gedaagde in casu stellig niet geringschatten, maar acht de Raad deswege niet van bepalende betekenis voor een juiste en zuivere toepassing van de sociale werknemersverzekeringswetten zoals die thans voorliggen, daarbij nadrukkelijk onverlet latend een hierbij eventueel liggende taak voor de regelgever tot het scheppen van nadere weloverwogen excepties voor zekere vergoedingscategorieën voor vrijwilligerswerk in perspectief bij de toepassing van de onderhavige sociale regelgeving. De Raad benadrukt in dit verband overigens wel dat het in aansluiting op de in dit geding aan de orde zijnde verzekeringsplicht nog in aanmerking te nemen - (gematigde) hoogte van - premieloon voor bepaalde jaren eerst in een andere nadere (vervolg)procedure ter nadere toetsing aan de orde zal en moet komen en hier buiten beschouwing blijft.

Volledigheidshalve merkt de Raad voorts op dat de vereiste deskundigheid en nauwkeurigheid van de werkzaamheden ter zake van de bloedinzameling, zoals ook feitelijk genoegzaam uit de stukken naar voren komt, zich niet laat denken zonder ingeroosterd organisatorisch en specifiek technisch gezag dat zich door het optreden van een bij gedaagde aanwezige leidinggevende(n) zoals een teamleider jegens de betrokken vrijwilligers kennelijk daadwerkelijk heeft gemanifesteerd. Deze laatsten gaan overigens volgens de Raad door, benaderd vanuit een opgemaakt bestand, zelf op afroep te reageren en daarna metterdaad aan te vangen met de arbeid tevens een persoonlijk af te ronden verplichting in het kader van de bloedinzameling aan. Daardoor acht de Raad een privaatrechtelijke dienstbetrekking van meerbedoelde vrijwilligers met de daarvoor vereiste elementen en daarmee hun verzekeringsplicht voor de toepassing van de sociale werknemersverzekeringswetten in de jaren negentig in geding in toereikende mate vaststaan.

Op grond van het vorenoverwogene dient naar het oordeel van de Raad het hoger beroep van appellants te slagen en kan de aangevallen uitspraak niet in stand worden gelaten.

Beslist wordt mitsdien als volgt.

III. BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep;

Recht doende:

Vernietigt de aangevallen uitspraak.

Verklaart het inleidend beroep van gedaagde alsnog ongegrond.

Aldus gegeven door mr. B.J. van der Net als voorzitter en mr. R.C. Schoemaker en mr. G. van der Wiel als leden, in tegenwoordigheid van R.E. Lysen als griffier, en uitgesproken in het openbaar op 31 oktober 2002.

(get.) B.J. van der Net.

(get.) R.E. Lysen.